EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 1.10.2025.
COM(2025) 582 final

2025/0310 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz Nozares vienošanās par eksporta kredītiem civilās aviācijas gaisa kuģiem dalībnieku lēmumu par parādnieku riska klasifikāciju *de minimis* darījumos ar lauksaimniecības gaisa kuģiem

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz parādnieku riska klasifikāciju darījumos, kuru eksporta līguma vērtība ir mazāka par pieciem miljoniem USD (*de minimis* darījumi) un kuros iesaistīti lauksaimniecības gaisa kuģi saskaņā ar Nozares vienošanos par eksporta kredītiem civilās aviācijas gaisa kuģiem ("Gaisa kuģu nozares vienošanās" jeb "ASU"), kas pieņemta Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ("Vienošanās") ietvaros.

Šajā priekšlikumā ierosināts grozīt *ASU* dokumentā izklāstītos noteikumus par cenu noteikšanu oficiālajam atbalstam darījumam, uz kuru attiecas *ASU*, jo īpaši parādnieku riska klasifikācijas procedūras. *ASU* nosaka, ka *ASU* dalībniekiem pirms jebkādas alternatīvas vai jaunas parādnieku riska klasifikācijas izmantošanas jāpieprasa atjaunināt parādnieku riska klasifikāciju sarakstu. Ņemot vērā ievērojamo administratīvo slogu, ko rada šī prasība, ESAO sekretariāts 2025. gada 30. jūlijā ierosināja grozīt *ASU*, no parādnieku riska klasifikācijas procesa izslēdzot *de minimis* darījumus, kuros iesaistīti lauksaimniecības gaisa kuģi. Šajā priekšlikumā ierosināts pieņemt ierosināto grozījumu.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem

Vienošanās ir džentlmeņu vienošanās starp Savienību, ASV, Kanādu, Japānu, Koreju, Norvēģiju, Šveici, Austrāliju, Jaunzēlandi, Turciju un Apvienoto Karalisti ("dalībnieki"), kuras mērķis ir nodrošināt pamata noteikumus oficiāli atbalstītu kredītu sakārtotai izmantošanai. Praksē tas nozīmē izveidot vienlīdzīgus konkurences apstākļus (kuros konkurenci nosaka eksportējamo preču un pakalpojumu kvalitāte un cena, nevis paredzētie finanšu noteikumi), strādājot pie tā, lai likvidētu subsīdijas un tirdzniecības kropļojumus, kas saistīti ar oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem. Vienošanās stājās spēkā 1978. gada aprīlī un ir beztermiņa. Vienošanās ir administratīvi integrēta ESAO un saņem ESAO sekretariāta atbalstu, taču tā nav ESAO akts[1].

Daži Vienošanās noteikumi attiecas uz konkrētu nozari un ir sīkāk izstrādāti Vienošanās nozariskajos pielikumos (tā sauktajos nozares vienošanās dokumentos). *ASU* ir ietverta vienošanās III pielikumā, un tās nolūks ir nodrošināt sistēmu, kas ļautu paredzami, konsekventi un pārredzami izmantot oficiāli atbalstītus eksporta kredītus gaisa kuģu un *ASU* 4. panta a) punktā minēto saistīto preču un pakalpojumu pārdošanā un nomā. *ASU* mērķis ir veicināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus šādiem eksporta kredītiem. *ASU* stājās spēkā 2011. gada 1. februārī.

Gan vienošanās, gan *ASU* ir transponētas ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1233/2011[2] un tādējādi ir juridiski saistošas Savienībā. Ievērojot minētās regulas 2. pantu, pārskatītie Vienošanās noteikumi ES tiesību aktos tiek iestrādāti ar deleģētajiem aktiem.

---

[1] Definēts ESAO konvencijas 5. pantā.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1233/2011 (2011. gada 16. novembris) par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK (OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.).

2.2. Gaisa kuģu nozares vienošanās dalībnieki un lēmumu pieņemšana

ASU ir vienpadsmit dalībnieki ("*ASU* dalībnieki"): Amerikas Savienotās Valstis, Apvienotā Karaliste, Austrālija, Brazīlija, Eiropas Savienība, Japāna, Jaunzēlande, Kanāda, Koreja, Norvēģija un Šveice[3].

Sanāksmēs ar *ASU* dalībniekiem, kā arī rakstiskajās procedūrās, kurās *ASU* dalībnieki pieņem lēmumus, Savienību pārstāv Eiropas Komisija. Lēmumus par visiem Vienošanās grozījumiem pieņem, pamatojoties uz konsensu.

2.3. Paredzētais *ASU* dalībnieku akts

Paredzētā akta mērķis ir grozīt riska klasifikācijas procedūras, kas izklāstītas *ASU* II papildinājuma 1. iedaļā. II papildinājumā ir izklāstītas procedūras, kas jāizmanto, nosakot oficiālā atbalsta cenas darījumam, uz kuru attiecas *ASU*. Riska klasificēšanas procedūras izklāstītas 1. iedaļā.

ASU dalībnieki ir vienojušies par parādnieku riska klasifikāciju sarakstu. Šīs riska klasifikācijas atspoguļo parādnieku nesubordinēto nenodrošināto kredītsaistību reitingu, izmantojot parastu reitinga skalu, ko lieto arī kredītreitingu aģentūras.

ASU II papildinājuma 1.II iedaļā noteikts, ka jebkurš *ASU* dalībnieks pirms alternatīvas vai jaunas riska klasifikācijas izmantošanas nosūta ESAO sekretariātam pieprasījumu atjaunināt riska klasifikāciju sarakstu, pamatojoties uz alternatīvu vai jaunu riska klasifikāciju. Tas parasti rada lielu administratīvo slogu.

Saskaņā ar pašreizējiem noteikumiem *ASU* dalībniekiem *de minimis* darījumos ir atļauts apiet riska klasifikācijas saraksta atjaunināšanu, piešķirot parādniekam riska klasifikāciju "8". Tomēr šī iespēja šķiet pārāk stingra.

Tāpēc ESAO sekretariāts 2025. gada 30. jūlijā nosūtīja *ASU* dalībniekiem apstiprināšanai rakstiskā procedūrā līdz 2025. gada 3. novembrim priekšlikumu grozīt *ASU* tekstu un nodrošināt lielāku elastību attiecībā uz parādnieku reitinga procesu *de minimis* darījumos ar lauksaimniecības gaisa kuģiem, kas veido 89 % no visiem *de minimis* darījumiem, kuri veikti laikposmā no 2011. līdz 2023. gadam. Šis priekšlikums paredz, ka attiecībā uz šādiem darījumiem *ASU* dalībniekiem nebūtu jāpieprasa atjaunināt riska klasifikāciju sarakstu, bet tie var brīvi piemērot klasifikāciju, ko tie uzskata par piemērotu, bez pārāk stingras "8" riska klasifikācijas piešķiršanas parādniekam.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Riska klasifikācijas process aizņem ievērojamu ESAO sekretariāta darba laiku. Tas rada *ASU* dalībniekiem administratīvo slogu. Turklāt ir vērts atzīmēt, ka vairāk nekā 99,9 % no *de minimis* priekšlikumiem, kas iesniegti kopš 2011. gada, tika pieņemti bez apstrīdēšanas.

Ņemot to vērā, ES atbalsta priekšlikumu grozīt *ASU*, vienkāršojot riska klasifikācijas procesu *de minimis* darījumiem, kuros iesaistīti lauksaimniecības gaisa kuģi.

Tāpēc tiek ieteikts, ka Savienība *ASU* dalībnieku rakstiskajā procedūrā atbalsta priekšlikumu no parādnieku riska klasifikācijas procesa izslēgt *de minimis* darījumus, kuros iesaistīti lauksaimniecības gaisa kuģi, saskaņā ar šā priekšlikuma pielikumu.

[3] Dalībnieki lielā mērā ir tādi paši kā Vienošanās dalībnieki, ar atšķirību, ka Brazīlija ir *ASU* dalībniece, bet nav Vienošanās dalībniece, savukārt Turcija nepiedalās *ASU*, bet ir Vienošanās dalībniece.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu".

Jēdziens "lēmumi ar juridiskām sekām" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu"[4].

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētais akts var būtiski ietekmēt ES tiesību aktu saturu, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1233/2011 par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK. Tas ir tāpēc, ka minētās regulas 2. pantā ir noteikts, ka "Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 3. pantu, lai grozītu II pielikumu atbilstīgi pamatnostādņu grozījumiem, par kuriem vienojušies Vienošanās dalībnieki". Tas ietver Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem pielikumu grozījumus.

Tādēļ ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, par kuru Savienības vārdā tiek pieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otrs ir tikai pakārtots, lēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kas nepieciešams galvenajam jeb dominējošajam mērķim vai komponentam.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā tiesību akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz eksporta kredītiem, kuri ir kopējās tirdzniecības politikas darbības jomā. Tādēļ ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. pants.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. panta 4. punkta pirmajai daļai saistībā ar 218. panta 9. punktu.

[4] Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

2025/0310 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz Nozares vienošanās par eksporta kredītiem civilās aviācijas gaisa kuģiem dalībnieku lēmumu par parādnieku riska klasifikāciju *de minimis* darījumos ar lauksaimniecības gaisa kuģiem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Pamatnostādnes, kuras ietver Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ("Vienošanās"), kā arī Vienošanās III pielikumā "Nozares vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem civilās aviācijas gaisa kuģiem" ("Gaisa kuģu nozares vienošanās" ("*ASU*")) ietvertās pamatnostādnes ir transponētas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1233/2011 un tādējādi ir Savienībā juridiski saistošas[5].

(2) Paredzētā lēmuma par *ASU* grozījumu mērķis ir izslēgt darījumus, kuru eksporta līguma vērtība ir mazāka par pieciem miljoniem USD (*de minimis* darījumi), ar lauksaimniecības gaisa kuģiem, no parādnieku riska klasifikācijas procesa saskaņā ar *ASU* II papildinājuma 1. iedaļu. Tam būtu jāsamazina administratīvais slogs *ASU* dalībniekiem un jāvienkāršo parādnieku riska reitings.

(3) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā ir jāieņem vienošanās *ASU* dalībnieku rakstiskajā procedūrā, jo paredzētais lēmums būs Savienībai saistošs un var būtiski ietekmēt Savienības tiesību aktu saturu, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1233/2011 2. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas jāieņem Savienības vārdā, ir atbalstīt *ASU* dalībnieku lēmumu attiecībā uz *ASU* grozījumu, kura mērķis ir *de minimis* darījumus, kuros iesaistīti lauksaimniecības gaisa kuģi, izslēgt no parādnieku riska klasifikācijas procesa saskaņā ar šā lēmuma pielikumu.

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1233/2011 (2011. gada 16. novembris) par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK (OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.) ("Regula (ES) Nr. 1233/2011").

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs